

PATVIRTINTA
Skemų socialinės globos namų direktoriaus
2021 m. balandžio 28 d. įsakymu Nr. (V2)-1.7-58

SKEMŲ SOCIALINĖS GLOBOS NAMŲ FIZINIO IR PSICHOLOGINIO SMURTO PRIEŠ GYVENTOJUS PREVENCIJOS IR INTERVENCIJOS TVARKOS APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Skemų socialinės globos namų (toliau — Globos namai) fizinio ir psichologinio smurto prieš gyventojus prevencijos ir intervencijos tvarkos aprašas (toliau — Tvarkos aprašas) nustato Globos namų prevencijos ir intervencijos priemonių sistemų saugiai nuo fizinio ir psichologinio smurto aplinkai kurti Globos namuose.

2. Prevencijos tikslas — sukurti saugią ir palankią gyvenamąją aplinką, kurioje gyventojai jaustųsi gerbiami ir saugūs.

3. Tvarkos aprašas remiasi šiais principais:

- 3.1. į smurtą būtina reaguoti nedelsiant;
- 3.2. kiekvienas Globos namų darbuotojas ar gyventojas, pastebėjęs ar sužinojęs apie smurtą, turi reaguoti ir nedelsiant stabdyti jį.
- 3.3. atsakomybė; saugios ir palankios gyventojams aplinkos kūrimas.
- 3.4. elgesio normos; gyventojai yra supažindinti elgesio taisyklių normomis (etikos kodeksas), kuriose aiškiai reglamentuojamas tiek pozityvus/laukiamas, tiek neleistinas/gyventojų elgesys.

4. Tvarkos apraše vartojamos sąvokos:

4.1. **Fizinis ir psichologinis smurtas** - tai fizinę ar psichologinę jėgos persvarą turinčio asmens ar asmenų grupės tyčiniai veiksmai siekiant pažeminti, įžeisti, įskaudinti ar kaip kitaip sukelti psichologinių ar fizinių žalų kitam asmeniui (pravardžiavimas, grasinimas, užgauliojimas, užkabinėjimas, erzinimas, žeminimas, mušimas, spardymas, spaudimas, dusinimas, užkabinėjimas, turtinė žala, socialinė izoliacija arba tyčinė atskirtis, gandų skleidimas ir kt.).

4.2. **Smurto prevencija** — planingų ir sistemingų priemonių veikla, skirta fizinio ir psichologinio smurto rizikai mažinti.

4.3. **Smurto intervencija** — Globos namų darbuotojų koordinuoti veiksmai, nukreipti į fizinio ir psichologinio smurto stabdymą.

II. SMURTO PREVENCIJA

5. Globos namuose draudžiama bet kokia smurto forma, nukreipta:

- 5.1. Gyventojų prieš gyventojus;
- 5.2. Darbuotojų prieš gyventojus;
- 5.3. Gyventojų prieš darbuotojus;
- 5.4. Darbuotojų prieš kitus darbuotojus.

6. Globos namuose susitarta dėl elgesio normų:

6.1. Gyventojų elgesio normos įtvirtintos Globos namų gyventojų etikos kodekse;

6.2. Darbuotojų elgesio normos įtvirtintos Globos namų darbuotojų etikos kodekse, darbuotojų vidaus tvarkos taisyklėse, pareigybės aprašymuose.

7. Prevenciniai veiksmai apima psichosocialinės ir fizinės aplinkos gerinimą, smurto atvejų registravimą, visapuse pagalbą fizinį ar psichologinį smurtą patyrusiems asmenims ir kultūros ugdymą.

8. Pagrindiniai prevenciniai veiksmai:

- 8.1. Gerinti psichosocialinę aplinką, pagrįstą pagarba, atidumu ir atvirumu;
- 8.2. Registruoti ir išsamiai analizuoti smurto atvejus;
- 8.3. Ugdyti kultūrą, kurioje smurtas netoleruojamas;
- 8.4. Mokyti elgesio taisyklių, pykčio valdymo, streso įveikimo, bendravimo įgūdžių, kurie padėtų išvengti smurto ar jį sumažinti, skatinant saugios aplinkos kūrimą;
- 8.5. Suteikti pagalbą smurto aukoms.

9. Visais fizinio ar psichologinio smurto atvejais (įvykusiais ar įtariamais) kiekvienas Globos namų darbuotojas, vadovaudamasis šia tvarka:

- 9.1. Nedelsdamas reaguoja į bet koki smurtą ir tuojau pat jį stabdo;
- 9.2. Primena smurtaujančiam asmeniui elgesio taisykles;
- 9.3. Dalyvauja įvykusio smurto atvejo tyrime, bendradarbiauja su suinteresuotais asmenimis ar institucijomis.

10. Darbuotojas, pastebėjęs ar gavęs informaciją apie fizinį ar psichologinį smurtą:

- 10.1. nedelsdamas jį fiksuoja, išsiaiškina situaciją, nustato, koks tai atvejis, asmeniui primena elgesio taisykles;
- 10.2. nedelsdamas tą pačią dieną organizuoja individualius pokalbius su smurtą patyrusiu asmeniu, smurtavusiu asmeniu, jei yra, su smurto stebėtojais;

10.3. esant poreikiui kreipiasi dėl pagalbos asmeniui specialistų (psichologo, sveikatos priežiūros specialisto ir kt.) pagalbos teikimo;

10.4. vykdo tolesnę smurto situacijos stebėseną;

10.5. nustatęs sudėtingesnę smurto atvejį arba nesiliaujant smurtui surašo tarnybinį pranešimą, kuriame pateikia visą žinomą informaciją, susijusią su smurto atveju.

11. Direktorius, gavęs tarnybinį pranešimą:

11.1. nedelsdamas išsiaiškina smurto situaciją, įvertina įvykius;

11.2. sudaro komisiją smurto atvejui išsiaiškinti.

12. Sudaryta komisija, gavusi informaciją apie smurto atvejį:

12.1. organizuoja posėdį ir įvertina turimą informaciją;

12.2. numato pagalbos (psichologinės, socialinės, teisinės) smurtą patyrusiam asmeniui, smurtavusiam asmeniui, smurtą stebėjusiems asmenims organizavimą ir sudaro veiksmų planą;

12.3. su veiksmų planu supažindina smurtą patyrusį, smurtavusį asmenį, smurtą stebėjusius asmenis;

12.4. esant poreikiui koreguoja sudarytą veiksmų planą;

12.5. vykdo plane numatytas veiklas, stebi, analizuoja, organizuoja pakartotinius posėdžius situacijos įvertinimui;

12.6. esant ar nustačius finansinio piknaudžiavimo atvejus ir pažeidus gyventojų asmeninių lėšų ir turto tvarkymo taisykles, atsako Lietuvos Respublikos Civiliniame kodekse nustatyta tvarka.

III. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

13. Su šiuo Tvarkos aprašu supažindinami Globos namų padalinių vadovai.

14. Šis Tvarkos aprašas skelbiamas Globos namų tinklalapyje www.skemai.lt.

Parengė:

Direktorius pavaduotoja socialiniams reikalams

Greta Giriūnaitė